

Hogyan reagál a versenyhatóság a járványra, és milyen területekre összpontosít jelenleg? Rigó Csaba Balázssal, a Gazdasági Versenyhivatal elnökével beszélgettünk.

- *Április 15-ével nevezték ki a Gazdasági Versenyhivatal élére. Mire volt elegendő az azóta eltelt bő fél évnyi idő a versenyhatóság élén?*
- Az eltelt 7 és fél hónap sok mindenre elegendő volt. Kinevezésem után fontos takarékosági, személyügyi, eljárásrendi intézkedéseket hoztam, majd belevágtam a hivatal szervezeti átalakításába annak érdekében, hogy a GVH a fogyasztókat, vállalkozásokat érő új kihívásokra gyors és hatékony válaszokat tudjon adni. Munkatársaimmal egy együttműködő, a magyar emberekre és családokra odafigyelő nemzeti hivatalt építünk, melynek eljárásai nem csupán a klasszikus versenyjogi, hanem a hétköznapi problémákra is reflektálnak.
- *Egy világjárvány közepén vette át a versenyhatóság irányítását, amely sajnos azóta sem csillapodik. Mennyiben befolyásolja ez a hatósági munkát?*
- Semmiképp sem hagyhatjuk figyelmen kívül a pandémiát, amely jelentős hatással van a gazdaságra. A járvány kitörését követően sajnos hamar megjelentek a fogyasztók félelmére alapozó, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok, amelyekkel szemben azonnal felvettük a harcot. A koronavírus hazai felbukkanását követően a GVH [átfogó gyorsellenőrzést végzett](#), majd – mivel több kifogásolható gyakorlatot azonosítottunk - [figyelmeztetést tettünk közzé](#) az online vásárlás terén a körültekintés fontosságára. Ezzel egy időben a járvánnyal kapcsolatos termékeket – maszkokat, fertőtlenítőket, stb. – forgalmazó vállalkozások figyelmét is felhívtuk a [felelős kommunikáció kialakítására vonatkozó fokozott elvárásra](#). A GVH részese volt emellett a járvánnyal kapcsolatos közös [európai fellépésnek is](#), melynek eredményeként [több millió megtévesztő hirdetés tűnt el az online térből](#).

Sajnos nem minden cég tartotta be a figyelmeztetésünket, így a vírus megjelenése után több, vélhetően tisztességtelen gyakorlatot folytató vállalkozással szemben indítottunk eljárást, melynek egy része jelenleg is zajlik. Jól mutatja a koronavírussal kapcsolatos fogyasztóvédelmi fellépéseink indokoltságát és eredményességét, hogy a 64 ország fogyasztóvédelmi szervezeteit tömörítő ICPEN (International Consumer Protection and Enforcement Network) európai Covid-19 munkacsoportja a magyar versenyhatóság képviselőjét jelölte ki arra, hogy ismertesse az európai tapasztalatokat a világszervezet kanadai konferenciáján. Kollégánk egyedüli európai előadóként vesz részt a téma megvitatásán, melyre büszkék vagyunk. Kellenek az ország számára az ilyen elismerések.
- *A járvány miatti fellépés mennyire vonja el a hatóság energiáit az egyéb területektől?*

Nem vonja el, minden eddigi, prioritásként kezelt terület – így a kartellek elleni küzdelem, illetve a piaci erőfölényes helyzetekből fakadó visszaélések visszaszorítása – továbbra is a munkánk fókuszában maradt. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy ezek nagyobb lélegzetű, esetenként sok piaci szereplőt érintő ügyek, melyek a jogszabályi korlátok miatt akár több évig is eltarthatnak. A közelmúltban is indítottunk két, nagyobb szabású vizsgálatot. Az első a hazai cementpiac három legjelentősebb szereplőjével szemben, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indított eljárás. A hazai cementpiac úgynevezett oligopol piacnak számít, ahol kifejezetten magas fokú az átláthatóság, ami a kevés szereplő miatt csökkentheti a verseny intenzitását. A három cég ugyanis - az említett transzparencia miatt - titkos versenykorlátozás, azaz kartell nélkül is képes követni a többiek magatartását, és egyfajta hallgatólagos megállapodásként együttesen befolyásolni a piaci árakat, illetve akadályozni a versenytársak piacra lépését. Ez jogellenes lehet, hiszen együttesen erőfölényben vannak, szinte megkerülhetetlenek a magyar cementpiacon. Az ügy kimenetele óriási hatással lehet a magyar építőiparra, hiszen a cement ára minden építési beruházást befolyásol.

A második említendő ügy a HoReCa szektor nemrég megindított ágazati vizsgálata. A hotelek, éttermek, kocsmák és egyéb vendéglátó-ipari egységek – azaz a HoReCa szektor – hazai szereplői az elmúlt években nehezen nyitottak új beszállítók felé. A nyitás hiányát az okozza, hogy a szektort átszövik az olyan beszállítói megállapodások, amelyek arra ösztönzik a vendéglátókat, hogy kizárólag egy, vagy limitált számú vállalkozás termékeit kínálják. Ez a jelenség jellemzően a széles portfólióval rendelkező, transznacionális, tőkeerős italbeszállítóknak kedvez, miközben gátolhatja az új gyártók vagy beszállítók piacra lépését, illetve a kisebb szereplők terjeszkedését. Ezek a folyamatok egyértelműen károsak, ugyanis csökkenthetik a termékkínálatot és növelhetik az árakat, így károsíthatják a vendégeket. Emellett hosszabb távon a vendéglátósokra is hátrányosak lehetnek, hiszen az alternatív beszerzési források visszaszorulásával nőhet a kiszolgáltatottságuk. Különös jelentőséget ad mindennek a járványhelyzet, amely a szállodákat, az éttermeket és az egyéb vendéglátó-ipari egységeket is súlyosan érinti. A GVH korábban már vizsgálta ezt a piacot, azonban az egyes egyedi eljárások nem nyújthattak elegendő rálátást a versenyproblémára. A kötelező adatszolgáltatáson alapuló ágazati vizsgálat azonban széleskörűen feltárja majd az üzleti kapcsolatok kereteit, feltételrendszerét, a forgalmazás jellemzőit, a szereplők stratégiájára és az árakra, valamint a fogyasztói jólétre gyakorolt hatásait.

A járvány olyannyira nem vonta el az energiáinkat más területekről, hogy –már most elmondhatom - az idén lényegében kevesebb emberrel többet dolgozunk és plusz feladatokat is vállalunk. Szeptemberben megalakítottam a GVH-n belül a Gazdaságfejlesztési és Versenypártolási Műhelyt, amelynek magam is tagja vagyok. A műhely célja, hogy szakmai javaslatokat fogalmazzon meg a tisztességes piaci verseny elősegítésére. Ezen kívül személyesen veszek részt a Gazdasági Operatív Törzs munkájában, melyet Varga Mihály miniszter úr irányít, valamint a Digitális Szabadság Bizottság ülésein, amelyet Varga Judit miniszter asszony irányít.

- *Az elmúlt években fókuszban voltak a digitális piacok is. Ebben várható változás?*
- A digitális piacok dinamikája, a fogyasztói döntéshozatal speciális jellemzői ezen a területen továbbra is kiemelt, külön stratégiát indokolnak. A GVH nem félt nekimenni ezeken a piacokon az olyan óriáscégeknek, mint az Apple, a Google vagy a Facebook, és garantálom, hogy ez nem változik a jövőben sem. A holland szállásfoglaló Booking.com, amely többek között agresszív, pszichés nyomásgyakorlással készítette a felhasználókat mihamarabbi foglalásra, például a GVH történetének legnagyobb fogyasztóvédelmi bírságát kapta: 2,5 milliárd forintot. Ez az összeg a multinacionális vállalat szempontjából elsőre aprónak tűnhet, de valójában nem az: a tavalyi magyar foglalások utáni árbevételének 10%-át vette alapul az eljáró Versenytanács, amelynek elvesztése a jövőre nézve mindenképpen elegendő elrettentéssel bír a vállalkozás számára, legalábbis a magyar piac vonatkozásában. De indítottunk eljárást a digitális piac más „nagy pályás” szereplőivel szemben is, melyek jelenleg is folynak: itt említhetem a Viber-t, ahol az adatainkkal való fizetés körül folyik a vizsgálat, vagy a kínai tulajdonú, Amerikában bejegyzett TikTok-ot. Utóbbi egy fiatalok - és különösen a gyermekek - körében népszerű videómegosztó, mely valószínűleg nem tájékoztat megfelelően a működésére vonatkozó lényeges információkról, például a kezelt adatok köréről és azok felhasználásáról. Emellett a működtető feltehetően nem jár el kellő gondossággal, hogy a gyermek- és fiatalkorúak reklámoknak való kitettségét csökkentse. A digitális piacok, különösen a pénzügyi digitalizációt elősegítő intézkedések a jövőben is a GVH fókuszában maradnak, hiszen oda kell figyelni a területtel kapcsolatos újabb típusú, fogyasztókat megtévesztő gyakorlatokra, a pénzügyi termékek közötti választást segítő digitális összehasonlító oldalakra, valamint az ügyfelek személyes és pénzügyi adatainak megszerzésére irányuló támadásokra és a kiber-fenyegetettségre.
- *A vizsgálatokon kívül milyen terveik vannak jövőre a versenyhatóságnak?*
- Egy közelgő nemzetközi esemény ad nekünk jelentős, de örömteli munkát: 2021-ben Magyarország adhat otthont a világ versenyhatóságait tömörítő Nemzetközi Versenyhálózat (ICN) éves konferenciájának. Az ICN egy nemzetközi munkaszervezet, amely folyamatos szakmai, információs és képzési fórumként működik, és évente egyszer valamelyik tagországában konferenciát tart. Ez az éves ülés jövő évben Budapesten lesz, október közepén, amikorra remélhetőleg már végleg magunk mögött hagytuk a világjárványt. Mivel, mint említettem, az ICN egy világszintű szervezet, ezért a konferenciája is világszintű: a világ 139 országából mintegy 500 versenyjogi szakembert várunk Budapestre, köztük versenyhatóságok vezetőit, magas szintű tisztviselőit. A tervek szerint további 2000-en követik élőben interneten az eseményt a világ minden tájáról.
Egy ekkora szakmai rendezvény lebonyolítása nem egyszerű szervezési feladat, különösen a jelenlegi, bizonytalan környezetben, mégis óriási megtiszteltetés hazánk

számára. A konferencia megrendezésének joga egyértelműen mutatja, hogy a magyar versenyhatóság munkája elismert a nemzetközi versenyjogi térben, és ezt az erős szakmai respektet szeretnénk tovább fokozni egy felejthetetlen rendezvényt. Az idei konferenciának az amerikai versenyhatóság adott volna otthont, Los Angelesben, de a koronavírus-járvány miatt online került lebonyolításra.

Remélem, hogy jövő őszre minden mostani, kényszerű óvintézkedést elfelejthetünk és kizárólag a szakmaiságra koncentrálna sikeres versenyjogi világtalálkozót tudunk tartani Budapesten, amely nem nélkülözi majd a személyes találkozók és kapcsolatépítések varázsát sem, és amelynek eredményeként turistaként sokan visszalátogatnak a szeretteikkel Magyarországra.

<https://www.youtube.com/watch?v=fHji0hRAft0>